

МЪДРАТА КАТЕРИНА

Превод от италиански: Иван Тонкин, 1999

chitanka.info

Ще ви разкажем, господа, че някога в Палермо живял богат търговец. Този богат търговец имал дъщеря, която, след като престанала да бозае, започнала разумно да съди за всичко, което ставало въщи. Бащата, като видял колко е умна тя, я наричал „мъдрата Катерина“. Никой не можел да си съперничи с нея в знаенето на езици, нито в четенето на книги.

Когато мъдрата Катерина станала на шестнадесет години, майка ѝ умряла. Момичето толкова се наскърбило, че се затворило в стаята си и за нищо на света не искало да излезе от там. То ядяло и спяло вътре, но не ходело вече нито на разходки, нито на театър, нито на развлечения.

Бащата не знаел какво да стори за скъпата си дъщеря и решил да се посъветва с умни хора. Той поканил у дома си най-важните хора на града (въпреки че бил търговец, той се имал с най-знатните хора на Палермо) и им казал:

— Господа, вие знаете, че аз гледам единствената си дъщеря като зеницата на окото си. Откак майка ѝ почина, тя стои у дома като котка и не иска дори и носа си да покаже навън.

Те му отговорили:

— Целият свят знае колко е умна вашата дъщеря. Отворете училище. В него дъщеря ви ще учи другите, може би така тя ще се разсее и ще престане да бъде тъжна...

— Вашата идея ми харесва — казал бащата.

Извикал дъщеря си и ѝ казал:

— Чуй ме, дъще моя, виждам, че теб не те интересуват никакви развлечения. Какво ще кажеш, ако открием училище. Ти ще го ръководиш. Съгласна ли си?

Катерина веднага се съгласила. Скоро те открили училището и момичето ръководело всичко. На вратата закачили табела с надпис: „Който иска да се учи при Катерина Мъдрата, нека заповяда в това училище. Училището е отворено за всички“.

Дошли да се учат много младежи. Катерина им показвала местата на чиновете, където да седнат.

— Но този е син на въглищар — казвали ѝ те, — а вие го сложихте да седне с дъщерята на принца.

— Няма нищо, — отвръщала тя. — За мен е добър този, който се учи добре.

Започнали уроците. Катерина имала камшик с гвоздеи накрая. Тя учела всички еднакво, но който не си знаел урока, си получавал заслуженото.

Когато слухът за това училище достигнал до кралския двор и синът на краля пожелал да учи в това училище той облякъл най-хубавите си дрехи и отишъл при Катерина. Тя го приела и като на другите ученици му посочила място, където да седне.

Дошъл и реда на кралския син да бъде изпитан. Катерина го извикала на дъската и му дала да реши една задача, но той не могъл да я реши. Пляс! Тя го плеснала с опакото на ръката си и бузата му пламнала.

Кралският син избягал и почервенял от гняв, отишъл право при баща си в кралския дворец.

— Ваше величество! — казал той. — Искам да се оженя и искам да взема за жена Катерина Мъдрата.

Кралят повикал бащата на Катерина и той се явил пред краля.

— На вашите услуги, ваше величество.

— Ето каква е работата. Моят син е луд по твоята дъщеря. Какво да правим? Хайде да ги оженим.

— Както кажете, ваше величество. Но все пак аз съм търговец, а кръвта на вашия син е кралска.

— Това няма никакво значение щом моят син иска да се ожени за твоята дъщеря.

Търговецът се върнал у дома си.

— Катерина, кралският син иска да се ожени за теб. Ти какво ще кажеш.

— Ще го взема за мой мъж — отговорила тя.

Дрехи и бельо Катерина имала много, платове и вълна за дюшеци — също и след една седмица всичко, което трябвало, било готово. Принцът ѝ дал свита от дванадесет знатни девойки. Вратите на кралската църква се разтворили и принцът и Мъдрата Катерина се венчали.

След венчавката кралицата казала на момичетата от свитата да помогнат на жената на принца да се съблече и да я сложат в леглото да спи. Но принцът казал:

— Нямаме нужда от хора нито да ни събличат, нито да ни обличат. Не ни е нужна и стража пред вратата на спалнята.

Принцът останал сам със своята млада булка и ѝ казал:

— Катерина, спомняш ли си за плесницата, която ми удари?
Разкайваш ли се за постъпката си?

— Да се разкайвам ли? Ако искаш, мога да ти ударя още една!

— Как така? Нима ти не се разкайваш?

— Ни най-малко.

— И няма да ме помолиш за прошка?

— И през ум не ми минава.

— Така ли? Ей сега аз ще те науча! — И кралският син започнал да приготвя едно въже, с което да пусне жена си в подземие. Когато въжето било готово, той ѝ казал: — Катерина, или се разкай, или ще те пусна в подземие.

— Тъкмо там ще ми бъде по-хладно — отговорила Катерина.

Принцът я хванал и я пуснал в подземие — нека да стои там без никакви приятели. Единствената ѝ компания били една масичка, столче, стомна с вода и парче хляб.

На сутринта, според обичая, кралят и кралицата дошли, за да кажат добро утро на булката.

— Не може да се влиза — казал кралският син. — Катерина е неразположена.

След това отишъл и отворил капака на подземие:

— Е, как прекара нощта?

— Тук и прохладата е приятна.

— Още ли мислиш за плесницата, която ми удари?

— Мисля и за тази, която ще ти ударя.

Минали два дни и гладът станал нетърпим.

Катерина извадила една костена пластинка от корсета си и с нея започнала да копае дупка в стената. Копала, копала и след един ден и една нощ през тесния отвор проникнал тънък лъч светлина. Катерина се окуражила, разширила отвора и си прилепила окото на него. Видяла да минава писарят на нейния баща.

— Дон Томазо! Ей, дон Томазо!

Но дон Томазо не можел да разбере откъде идва този глас.

— Това съм аз — Катерина Мъдрата. Кажете на баща ми, че искам веднага да говоря с него.

Дон Томазо скоро се върнал с бащата на Катерина и му показал отвора в стената, откъдето се чувал гласът.

— Татко, ето каква е моята съдба, аз съм на дъното на едно подземие! — казала Катерина. — Кажете да изкопаят подземен тунел от мазето на нашата къща до това подземие. Укрепете го с греди и на всеки двадесет крачки поставете фенер, за останалото ще се погрижа аз.

Докато копаели подземния тунел търговецът всеки ден давал на дъщеря си през отвора печени пилета, месо и друга храна, за да си поддържа силите.

А принцът три пъти на ден се надвесвал над подземие.

— Катерина, разкай ли се за плесницата, която ми удари?

— Няма за какво да се разкайвам. По-скоро мислете за втората плесница, която ще ви удари.

През това време копачите прокопали прохода, укрепили го с греди и на всеки двадесет крачки поставили светещи фенери. Когато той бил напълно готов, Катерина след разговора с мъжа си, прекарвала останалото време при баща си.

Така изминали няколко дни. На кралския син тази история започнала да му омръзва. Веднъж той отворил капака на подземие и казал:

— Катерина, аз отивам в Неапол. Нищо ли няма да ми кажете?

— Желая ви всичко най-хубаво! Развличайте се. Когато решите да се връщате, пишете ми.

— Тогава аз тръгвам!

— Как, нима сте още тук?

Принцът заминал.

След като затворил капака, Катерина изтичала при баща си.

— Татко, само вие можете да ми помогнете. Имам нужда веднага от една бригантина^[1], гувернантка, прислужница и хубави дрехи. Прислужничката и дрехите изпратете в Неапол, там тя да наеме дворец срещу кралския дворец и да чака моето пристигане.

Търговецът бързо ѝ изпратил бригантината. През това време принцът приготвял голяма военна флота, с която тръгнал и той.

Когато Катерина от балкона на бащината си къща видяла, че нейният мъж отплавал, тя се качила на своята бригантина и пристигнала в Неапол по-рано от мъжа си: малките кораби са по-бързи от големите.

В Неапол Катерина се показвала от своя балкон срещу кралския дворец, като всеки ден обличала все по-хубави дрехи.

— О, как прилича тя на Мъдрата Катерина — възкликнал кралският син, като я видял, и се влюбил в нея.

Той изпратил при нея свой пратеник с думите:

— Синьора, ако вие не възразявате, принцът би искал да ви посети.

— Когато му е удобно, може да заповяда.

Скоро след това богато облечен дошъл и самият кралски син. Той дълго и церемониално поднесъл поздравленията си на Катерина. След това те седнали и заговорили.

— Синьора — попитал принцът, — вие омъжена ли сте?

— Не, още не. А вие?

— Аз съм ерген, тъкмо щях да ви го казвам. Синьора, вие много приличате на една девойка в Палермо, която някога много ми харесваше... Искате ли да станете моя жена?

— Вие ми оказвате голяма чест — отвърнала Мъдрата Катерина.

След една седмица те се оженили.

След девет месеца тя родила хубаво момченце.

— Как ще се казва нашето дете? — попитал принцът.

— Неапол — отговорила Катерина. И кръстили момчето Неапол.

Изминали две години. Принцът започнал да се приготвя за ново пътуване. Принцесата го разубеждавала, но той на всяка цена искал да пътува. Той й оставил документ, в който се казвало, че детето е негов първороден син и наследник на престола. След това тръгнал за Генуа.

Веднага след като принцът заминал, Катерина написала на баща си писмо, за да изпрати в Генуа кораб с мебели, прислуга и всичко необходимо, да наемат дворец срещу кралския дворец и да я чакат там. Търговецът натоварил кораба и го изпратил в Генуа.

Катерина със своята бригантина пристигнала в Генуа преди кралския син. Тя се настанила във великолепен дворец.

Когато принцът видял красивата млада жена с кралска прическа, със скъпоценности и накити, той възкликнал:

— О, колко тя прилича на Мъдрата Катерина и на моята жена в Неапол.

Той изпратил свой слуга, на когото Катерина казала, че ще го приеме с удоволствие.

След като заговорили, кралският син попитал:

— Вие омъжена ли сте?

— Вдовица, ваше височество — отговорила Катерина. — А вие?

— И аз съм вдовец — Въздъхнал принцът. — Имам и син. Но знаете ли, че вие си приличате като две капки вода с една синьора, която познавах в Палермо, и с една друга, която познавах в Неапол?

— Не се знае на света колко лица има, с които си приличаме.

Накратко казано, след една седмица те станали мъж и жена, а след девет месеца им се родил син още по-красив от първия. Принцът бил много щастлив.

— Принцесо, как ще го наречем?

— Генуа — отговорила тя.

И кръстили момчето с това име. Изминали две години и принцът отново бил обзет от желание да пътува.

— Вие заминавате и искате да ме оставите сама с дете на ръце ли? — казала жена му.

— Ще ви оставя документ, в който ще се казва, че това момче е мое и че неговият произход е кралски.

Докато той се приготвял да отпътува за Венеция, Катерина отново написала писмо до баща си с молба да изпрати там кораб с прислуга, мебели, нови дрехи и всичко останало. И така за Венеция едновременно тръгнали два кораба: от Палермо — натовареният кораб от бащата на Катерина, а от Генуа военната фрегата на принца. Катерина пристигнала във Венеция първа.

— О, небеса! — Възкликнал принцът, щом видял красивото лице на синьората в прозореца срещу неговия дворец. — И тази жена прилича на моята генуезка жена, прилича на жената от Неапол, която толкова много прилича на Мъдрата Катерина! Не може да бъде — Катерина е в Палермо, затворена в подземие, неаполитанката е в Неапол, генуезката — В Генуа, а тази жена е тук във Венеция!

Той изпратил своя слуга при красивата непозната, а след това сам отишъл при нея.

— Знаете ли, синьора, че вие много приличате на много жени, които познавам: на една, която е в Палермо, на друга, която е в Неапол и на трета, която сега е в Генуа!...

— Не се знае на света колко лица има, с които си приличаме.

И между тях започнал обичайния разговор.

— Вие омъжена ли сте?

— Не, вдовица съм... А вие?

— Аз също съм вдовец, с две деца.

Изминала една седмица и те се оженили. Този път на Катерина се родило момиче, красиво като слънцето и луната.

— Как ще го наречем? — попитал принцът.

— Венеция... — И момичето било кръстено Венеция.

Изминали още две години. Принцът казал:

— Знаете ли, принцесо, трябва да се върна в Палермо. Преди да замина, ще ви оставя документ за това, че момичето е моя дъщеря и че нейният произход е кралски.

И принцът се отправил за Палермо. Но Катерина стигнала там преди него. Тя отишла в бащиния си дом, а оттам през подземния тунел се върнала в подземие.

Щом принцът се върнал, побързал да отвори капака на подземие.

— Катерина, как си там долу?

— Аз ли? Добре!

— Разкай ли се за плесницата, която ми удари?

— А вие мислихте ли за плесницата, която ще получите?

— Разкай се, Катерина, иначе ще се оженя за друга!

— Оженете се, никой не ви спира.

— Ако ти се разкаеш, отново ще станеш моя жена.

— Не.

Тогава принцът обявил, че неговата жена е умряла и че той иска да се ожени повторно. Той помолил всички крале да му изпратят портрет на своите дъщери. От всички портрети, които той получил, най-много му харесал портрета на дъщерята на английския крал. Принцът ѝ изпратил покана да дойде с родителите си, за да встъпи с нея в брак.

В Палермо за сватбената церемония пристигнало цялото семейство на английския крал. На другия ден трябвало да се състои сватбата.

А Катерина? Какво правела тя през това време?

Тя приготвила и облякла в красиви кралски дрехи своите деца: Неапол, Генуа и Венеция. Самата тя се облякла като принцеса, каквато

била всъщност, качила се заедно с децата си в разкошна карета и отишла в кралския дворец.

Задал се сватбеният кортеж, съпровождащ принца и дъщерята на английския крал. Катерина казала на своите деца:

— Неапол, Генуа и Венеция, идете да целунете ръка на баща си.

Децата изтичали и целунали ръка на принца. Когато той видял децата, не му оставало нищо друго, освен да се признае за победен.

— Значи това е плесницата, която искаше да ми удариш! — възкликнал принцът и прегърнал своите деца.

Дъщерята на английския крал не знаела какво да каже: обърнала се и си заминала.

А Катерина обяснила на мъжа си защо той срещал само жени, които си приличат и младият крал не преставал да ѝ иска прошка.

И те били щастливи и весели до гроба, а ние пък, горките, се късаме от злоба.

---

[1] Лек, бързоходен морски кораб — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.